

Хашки суд пустио је на привремену слободу бивше челнике Службе државне безбедности Србије Јовицу Станишића и Франка Симатовића Френкија, оптужене за злочине над Хрватима и Муслиманима у Хрватској и БиХ, 1991-95.

Из поверљиве одлуке суда од 19. јула, која је данас објављена, произлази да су Станишић и Симатовић из притвора пуштени 21. јула.

Симатовић ће у притвор у Схевенингену морати да се врати до 16. августа, када се званично завршава летња пауза у раду суда.

За разлику од Симатовића, Станишић ће на привременој слободи остати најкраће до 27. септембра ове године.

Хашки процес Станишићу и Симатовићу биће настављен 21. августа, у одсуству првооптуженог.

Расправно веће том одлуком делимично је усвојило захтев Станишићеве одбране да он, због хроничне болести, у Србији остане све док тужиоци не окончају изводјење доказа против њега.

Судије су, у данас објављеној одлуци, назначиле да ће тај захтев поново размотрити крајем септембра, узимајући у обзир Станишићево понашање на привременој слободи, као и здравствено стање у којем ће бити.

Одлука без преседана

Та одлука је без преседана у досадашњој историји суда у Хагу. Пред Хашким трибуналом, наиме, није било могуће да се суђење одвија у одсуству оптуженог, али је правилима судског Механизма, правног наследника Трибунала, то омогућено, уколико се оптужени одрекне права да присуствује процесу, а у судници га заступају адвокати.

Према ранијим налазима лекара у Хагу и у Београду, Станишић пати од хроничне болести органа за варење (паучитис) и депресије.

Судско веће у одлуци је навело да су лекари, који су у Хагу прегледали Станишића три пута у јуну и јулу, оценили да је његово здравствено стање "стабилно".

По тим налазима, Станишић је "изгледао добро", а "његово стање је релативно непромењено у протеклих девет месеци". Поред тога, доктори су установили да су симптоми Станишићеве болести "у релативном повлачењу".

У данас објављеној одлуци, судије су цитирале, али не и усвојиле, налаз доктора Николаја (Ницолаи) да Станишић физички и психички "није довољно способан" да прати суђење.

Уз опаску да тај налаз специјалисте, узет изоловано, може зазвучати узнемиравајуће, судије су закључиле да је, напротив, Станишић довољно ментално и физички способан да прати процес.

Тај закључак, веће је засновало на "свеобухватној медицинској документацији" и

"сопственом осматрању" Станишићевог понашања у судници.

Налазу специјалисте да Станишић није довољно способан да прати суђење
супроставила се и његова одбрана.

Одбијен захтев да Станишић буде у кућном притвору

Станишић ће на привременој слободи морати да се придржава подробних услова које су
одредиле судије, да се подвргава редовним лекарским прегледима и о томе извештава
суд у Хагу.

Веће је, међутим, као неоснован одбило захтев Тужилаштва да Станишић у Београду
буде у кућном притвору.

И у Станишићевом и у Симатовићевом случају, судије су закључиле, на основу
досадашњег искуства и гаранција Владе Србије, да не постоји опасност од бекства и
утицања на сведоке.

Од када су се у хашком притвору нашли први пут 2003, након што су их власти Србије
ухапсиле после убиства премијера Зорана Ћинђића, обојицу оптужених је суд више пута
пуштао на привремену слободу.

Према подацима његове одбране, Станишић је дуже од шест година провео на
привременој слободи, а више од пет година у притвору.

Шта пише у оптужници

Бившег шефа СДБ Србије Станишића (66) и његовог помоћника Симатовића (67)

оптужница терети за прогон, убиства, депортације и присилно премештање хрватских и муслиманских цивила током ратова у Хрватској и БиХ, 1991-95. У четири тачке оптужени су за злочине против човечности, а по петој за кршење закона и обичаја ратовања.

Злочини за које су оптужени Станишић и Симатовић почињени су, како тврде тужиоци, током спровођења удруженог злочиначког подухвата, чији је циљ било трајно и насилно уклањање Хрвата и Муслимана са великих делова територија Хрватске и БиХ, ради остваривања српске доминације. На челу злочиначког удружења био је, по тужиоцима, тадашњи председник Србије Слободан Милошевић.

После првог судјења, које је, након једног неуспелог покушаја, почело 2009, првостепено веће Хашког трибунала ослободило је, 29. маја 2013., Станишића и Симатовића кривице по свих пет тачака оптужнице.

Међутим, апелационо веће Трибунала усвојило је, 15. децембра 2015, кључне основе жалбе коју је на ту пресуду уложило Тужилаштво. Поништило је ослобађајућу пресуду и наложило да процес буде поновљен.

На поновљеном процесу Станишићу и Симатовићу исказ су, од почетка, 13. јуна, до данас дала седморица сведока. Уз данашњег, то су били: РФЈ-153, Радослав Максић, Џон Вилсон РФЈ-072, Владо Вуковић и РФЈ-066.

Сви су сведочили о улози Станишића и Симатовића у формирању, наоружавању и заповедању српским снагама које су по оптужници починиле злочине над хрватским цивилима у САО Крајини, 1991-92.

Поновљени процес Станишићу и Симатовићу последњи је у којем ће судије утврђивати да ли су бивши званичници Србије криви за ратне злочине у Хрватској и БиХ.

Пред Хашким трибуналом ниједан државни функционер Србије није био осуђен за та злодела.

(Бета)